

Gedeputeerde Staten

De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

onderwerp
Beleidsplan N.V. Westerscheldetunnel 2020

kenmerk
19432092

behandeld door

verzonden

Middelburg, 26 november 2019

Geachte voorzitter,

In lijn met de beleidsnota verbonden partijen ontvangt u bijgevoegd ter kennisname het "Beleidsplan N.V. Westerscheldetunnel 2020" (**bijlage**). Dit document is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 november 2019 vastgesteld.

Verkeersprognose

Sinds de openstelling van de Westerscheldetunnel ligt de gemiddelde groei van het aantal passages iets boven de 3% per jaar. In 2018 groeide het aantal passages met 5,3% nadat in 2017 ook al een groei van 8% werd gerealiseerd. In 2019 is er weliswaar nog steeds sprake van groei, maar met iets meer dan 2% ligt deze beduidend lager dan in de voorgaande jaren. Voor 2020 wordt uitgegaan van een groei van 2,5% bovenop de prognose van 2019. Vanaf 2020 wordt gerekend met een groei van 2%.

Tarieven

Op 1 maart 2019 heeft Provinciale Staten ingestemd met een initiatiefvoorstel om de t-tag-tarieven van de WST met ingang van 1 januari 2020 te verlagen. Dit initiatiefvoorstel was in lijn met het voorstel van de WST dat eerder in 2019 is uitgebracht aan Gedeputeerde Staten. De WST kiest er in 2020 voor om alleen voor t-tag klanten de tarieven te verlagen. Tegelijkertijd worden de nominale tarieven niet verhoogd om de tunnel niet onaantrekkelijker te maken voor niet frequente klanten.

Het voorgaande betekent dat per 1 januari 2020 de korting van de t-taggebruiker van 24% naar 40% van het nominale tarief. De korting van de veel gebruiker gaat van 39% naar 50% van het nominale tarief.

Winst & Verliesrekening

De Winst & Verliesrekening laat een verwachte stijging zien van de tolopbrengsten. De kosten zijn relatief stabiel en fluctueren met name als gevolg van fluctuaties per jaar in het onderhoudsplan van de N.V. Westerscheldetunnel. Het netto resultaat laat een verwachte stijging zijn van € 12,2 miljoen in 2020 tot € 14,1 miljoen in 2024.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 november 2019 is mevr. D. Hollestelle-van Rooijen herbenoemd als lid van de Raad van Commissarissen voor een tweede termijn van vier jaar, tot 1 januari 2024. De Raad van Commissarissen heeft mevr. D. Hollestelle-van Rooijen benoemd als voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: 1.

Beleidsplan

N.V. Westerscheldetunnel

MEER MOGELIJK MET DE SLUISKILTUNNEL

Inhoudsopgave

1	Profiel en kerncijfers	3
2	Voorwoord	4
3	Activiteiten	5
4	Verkeersprognose	6
5	Tarieven	7
6	Tolvrije dagen	8
7	Movenience	9
8	Westerschelde Ferry	10
9	Financiën	11
10	Risicoparagraaf.....	17

1 Profiel en kerncijfers

De N.V. Westerscheldetunnel (WST) is op 9 november 1998 opgericht om de Westerscheldetunnel te bouwen en te exploiteren. Tot onze taken behoren de tolinning, het verkeers- en incidentmanagement en het onderhoud en beheer van de Westerscheldetunnel, de Sluiskiltunnel en de toeleidende wegen.

De missie van de WST luidt:

"Optimale dienstverlening tegen zo laag mogelijke tarieven"

Doel is dat klanten de rit over onze weg en door onze tunnels positief ervaren. Dus veilig, snel en comfortabel van de ene naar de andere kant. Veiligheid is daarbij het belangrijkste aandachtspunt, zowel voor onze klanten als van onze medewerkers en de hulpdiensten.

Voor de WST is een zo hoog mogelijke beschikbaarheid essentieel. De Westerscheldetunnel is namelijk de enige verbinding tussen Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen. Ook de Sluiskiltunnel speelt een grote rol in de mobiliteit van de regio. Het is daarom belangrijk dat beide tunnels zoveel mogelijk zonder beperkingen beschikbaar zijn. In de praktijk betekent dit dat het onderhoud zo efficiënt mogelijk en zoveel mogelijk 's nachts, op verkeersluwe momenten, wordt gepland.

Het uitgaan van zo laag mogelijke tarieven heeft tot gevolg dat financiële meevallers ten goede komen aan de klant. Zo zijn de tarieven van de WST sinds 2012 gelijk gebleven en worden vanaf 2020 de tarieven voor de t-taggebruikers verlaagd. Hiermee wordt op concrete wijze invulling gegeven aan onze missie.

Beschikbaarheid

Geen onregelmatigheden (%)	98,4	97,2	97,7	98,0	98,0
-----------------------------------	------	------	------	------	------

Verkeer

Passages per jaar	6.654.963	7.184.988	7.565.315	7.724.793	7.917.913
Passages per dag (gem.)	18.183	19.685	20.727	21.164	21.634
Passages t-tag	4.482.486	4.767.564	4.989.641	5.116.967	5.281.154
Passages t-tag (%)	67,4	66,4	66,0	66,2%	66,7%
Passages veelgebruikers	1.208.335	1.284.330	1.353.111	1.395.044	1.447.108
Passages veelgebruikers (%)	18,2	17,9	17,9	18,1	18,3
Passages tolvrije dagen**	113.920	115.361	113.283	138.560	119.024

Financiën

Tolopbrengsten (x €1 mln.)	30,3	33,1	35,5	36,1	32,6
Gem. opbrengst per passage (x €1)	4,55	4,60	4,68	4,66	4,11
Netto resultaat (x €1 mln.)	12,0	13,3	14,8	14,3	12,3

Personeel

Bezetting (fte.)	61,4	60,3	59,7	59,7	59,6
Ziekteverzuim (%)	3,7	2,8	4,6	5,0	3,0

* prognose/begroot

**in 2019 waren er 7 tolvrije dagen

2 Voorwoord

Een belangrijk besluit voor de WST in 2020 werd al op 1 maart 2019 genomen. Op die datum heeft Provinciale Staten namelijk ingestemd met een initiatiefvoorstel om de t-tagtarieven van de WST met ingang van 1 januari 2020 te verlagen. Dit initiatiefvoorstel is in lijn met het voorstel van de WST dat eerder in 2019 werd uitgebracht aan Gedeputeerde Staten. In Hoofdstuk 5 worden de nieuwe tarieven uitgebreid toegelicht.

Een ander belangrijk moment in 2019 was de ondertekening van een intentieverklaring op 9 juli tussen de WST en de Provincie om de aandelen van de Westerschelde Ferry BV (WSF) van de Provincie over te nemen. Door deze overdracht is de kans groot dat de WSF een 100% dochter van de WST gaat worden.

De WST is sinds de opening, namens de Provincie Zeeland, beheerder van de Sluiskiltunnel en het bij de tunnel behorende tracé. In de overeenkomst inzake Beheer, Onderhoud, Verkeers- en Incidentmanagement (BOVI) die op 22 mei 2015 is getekend, is vastgelegd wat de rol van de WST als materieel beheerder van de Sluiskiltunnel inhoudt ten opzichte van de Provincie Zeeland als opdrachtgever en formeel beheerder. In principe zal de Sluiskiltunnel op 23 mei 2025 worden overgedragen aan Rijkswaterstaat. In 2019 zijn door de Provincie, Rijkswaterstaat en de WST de eerste gesprekken hierover gevoerd. De partijen zien voordelen in het voortzetten van de BOVI-overeenkomst tot maart 2033, maar dan tussen Rijkswaterstaat en de WST. Het is de intentie om daar in 2020 formele afspraken over te maken.

In 2019 is de Duurzaamheidsvisie van de WST vastgesteld die zich richt op het terugdringen van de CO₂-uitstoot. In het geval van de WST gaat het daarbij vooral om het gebruik van elektriciteit en dan met name ten behoeve van verlichting. In 2020 zal de openbare straatverlichting vervangen worden en zal het onderzoek starten naar de tunnelverlichting, waarvan de vervanging momenteel gepland staat voor 2028.

In het voorjaar van 2020 zal, 17 jaar na de opening, de 100 miljoenste klant door de Westerscheldetunnel passeren. Een mijlpaal die niet onopgemerkt voorbij zal gaan.

Kortom, ook na de afronding van alle infrastructurele werken rondom de Westerscheldetunnel staat er het nodige te gebeuren in 2020. Ik kijk daar vol verwachting en met vertrouwen naar uit.

Harald Schoenmakers
algemeen directeur

3 Ontwikkelingen

3.1 Tolplein

Sinds 2018 kan er op het Tolplein contactloos betaald worden in de kassalanen. In 2020 worden de voorbereidingen getroffen om in 2021 contactloos betalen ook mogelijk te maken in de lanen 4 en 7 (de lanen waar de klant zelf de betaling uitvoert). De relatief lange voorbereidingstijd is nodig omdat er getest moet worden met één systeem dat zowel contactloze betalingen van bankpassen en creditcards als betalingen van tankkaarten en moderne betaalmiddelen als telefoons en 'wearables' kan accepteren. Tevens moet voldaan worden aan de steeds strenger wordende beveiligingseisen op betalingsgebied.

3.2 Duurzaamheid

De WST gebruikt voor het uitvoeren van haar taken zowel elektriciteit als gas in de tunnel, op het tracé en in de kantoorgebouwen. Gelet op dat verbruik is in 2016 een EED audit uitgevoerd; een verplichting die voortvloeit uit de Europese Energie Efficiency Richtlijn (EED). De audit geeft onder andere inzicht in de mogelijke besparingsmaatregelen en de te verwachten effecten daarvan. Daarnaast dient de WST te voldoen aan de informatieplicht energiebesparing en voor 5 december 2019 de genomen energie-maatregelen te rapporteren in het eLoket van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland.

Naar aanleiding van het nationale Klimaatakkoord is te verwachten dat aanvullende wet- en regelgeving zullen gaan volgen. De WST zet in op een proactieve benadering en heeft daartoe een duurzaamheidsvisie opgesteld die zich richt op het verminderen van de CO₂-uitstoot. De visie richt zich op 2033 wanneer de Westerscheldetunnel en alle overige activa worden overgedragen aan de Staat.

Bij de aanpak van de 'verduurzaming' van de Westerscheldetunnel wordt uitgegaan van de Trias Energetica (drie stappen strategiemodel):

1. het beperken van de energievraag en de daaraan verbonden CO₂-uitstoot;
2. het gebruiken van duurzame energie door het zelf opwekken van energie;
3. het zo efficiënt mogelijk inzetten van fossiele hulpbronnen.

Met deze benadering wordt aangesloten bij de werkwijze van het COB (Centrum Ondergronds Bouwen), waardoor kennis en ervaringen kunnen worden gedeeld en mogelijke benchmarks kunnen worden gebruikt.

3.3 Vrachtwagenheffing

Het kabinet wil voor 2023 een vrachtwagenheffing invoeren voor het vrachtverkeer uit binnenland en buitenland. Het gaat hier om voorgenomen beleid. De plannen moeten nog worden goedgekeurd door het parlement. De vrachtwagenheffing gaat gelden voor binnenlandse en buitenlandse vrachtwagens van meer dan 3.500 kg. De vrachtwagenheffing gaat gelden op alle snelwegen in Nederland en op een deel van de regionale en lokale wegen. Als er na invoering van de heffing op andere wegen substantiële uitwijk komt, zal de heffing ook op deze wegen gaan gelden. De overheid heeft bijzondere aandacht voor en blijft dit monitoren.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft samen met regionale wegbeheerders (provincies, gemeenten en waterschappen) bekeken welke uitwijkroutes er mogelijk zijn. Op basis hiervan is een heffings- en een monitoringsnetwerk opgesteld. In Zeeland valt de A58 onder de heffing en zullen de hoofdwegen gemonitord worden. Op wegen waar al tol wordt geheven, zoals de Westerscheldetunnel, komt geen vrachtwagenheffing.

4 Verkeersprognose

Sinds de openstelling van de Westerscheldetunnel ligt de gemiddelde groei van het aantal passages iets boven de 3% per jaar.

In 2018 groeide het aantal passages met 5,3% nadat in 2017 ook al een groei van 8% werd gerealiseerd. In 2019 is er weliswaar nog steeds sprake van groei, maar met iets meer dan 2% ligt deze beduidend lager dan in de voorgaande jaren.

Voor 2020 wordt uitgegaan van een groei van 2,5% bovenop de prognose van 2019. Vanaf 2029 wordt gerekend met een groei van 2%.

Het aandeel van de t-tagpassages was in 2018 66,0%. De verwachting is dat dit aandeel in 2019 uitkomt op 66,2%. In 2020 is een lichte groei tot 66,7% voorzien.

Op basis van de te verwachten realisatie in 2019, zijn de passages en de onderverdeling daarvan voor 2020 als volgt begroot:

Bedragen in euro's

1	personenauto	1.853.460	1.950.656	1.952.820	1.992.200
1A	cat. 1 met abonnement	4.083.480	4.263.858	4.391.151	4.533.472
2	cat. 1 met aanhanger	109.239	121.541	128.847	131.045
2A	cat. 2 met abonnement	203.193	205.249	199.692	205.707
3	vrachtwagens, bussen	40.420	43.834	47.022	47.585
3A	cat. 3 met abonnement	108.674	121.764	119.662	123.267
4	cat. 3 met aanhanger	219.801	256.673	260.793	265.338
4A	cat. 4 met abonnement	351.497	377.271	385.322	396.930
5	motor	26.839	30.823	27.850	28.437
5A	motor met abonnement	20.720	53.322	21.140	21.776
	tolvrije dagen	115.361	113.283	138.560	119.024
	vrije passages	52.304	58.864	51.834	53.129
	Totaal	7.184.988	7.565.315	7.724.793	7.917.913

5 Tarieven

De directie baseert haar beleid op de Tunnelwet Westerschelde, waarin is opgenomen dat de exploitatie van de Westerscheldetunnel tot 14 maart 2033 zal duren. Binnen die kaders streeft de WST ernaar de toltarieven zo laag mogelijk te houden, zoals ook is vastgelegd in haar missie.

De Provincie Zeeland gebruikt het dividend wat de WST uitkeert ter dekking van:

- de aanschaf van de aandelen WST inclusief rentetoerekening;
- de provinciale bijdrage aan de realisatie van de Sluiskiltunnel inclusief rentetoerekening;
- de onderhoud- en beheerkosten van de Sluiskiltunnel;
- een deel van de kosten van de realisatie van de vernieuwde Sloeweg.

Het uitgekeerde dividend van de WST en de kosten voor bovengenoemde zaken verlopen via een bestemmingsreserve. De stand van zaken van deze reserve wordt jaarlijks toegelicht in de jaarrekening van de Provincie.

Op 1 maart 2019 heeft Provinciale Staten ingestemd met een initiatiefvoorstel om de t-tag-tarieven van de WST met ingang van 1 januari 2020 te verlagen. Dit initiatiefvoorstel was in lijn met het voorstel van de WST dat eerder in 2019 is uitgebracht aan Gedeputeerde Staten. De WST kiest er in 2020 voor om alleen voor t-tag klanten de tarieven te verlagen. Tegelijkertijd worden de nominale tarieven niet verhoogd om de tunnel niet onaantrekkelijker te maken voor niet frequente klanten.

Op basis van de verdeling van de t-tagpassages is het logisch om het grootste deel van de verlaging van de tarieven bij de grootste groep gebruikers (< 150 passages) te leggen. Daarbij profiteren veelgebruikers per definitie ook vanaf de eerste passage van deze korting. Daarnaast wordt de veelgebruikerskorting verhoogd om het verschil tussen t-tag en veelgebruiker substantieel te houden. Dit resulteert in het volgende:

- de korting van de t-tag gaat van 24% naar 40% van het nominale tarief;
- de korting van de veelgebruiker gaat van 39% naar 50% van het nominale tarief.
-

Het verlagen van de tarieven heeft de volgende consequenties:

- de berekeningen zijn uitgevoerd op basis van tolheffing tot 14 maart 2033;
- de inzet van de WST is er op gericht om de tarieven zo laag mogelijk te houden, gelet op de looptijd tot 2033 kan dit niet gegarandeerd worden;
- voor de t-tagklanten komt de extra korting van dit scenario uit op gemiddeld 20%, de kortingen voor de klantgroepen zakelijk en niet-zakelijk worden vrijwel gelijk verdeeld;
- voor een klant die per jaar 450 keer passeert met één t-tag betekent dit dat de totale kosten dalen met € 285,- per jaar. Het gemiddelde tarief bedraagt nu nog € 3,30 en door de verlaging daalt dit naar € 2,67.

De tarieven voor 2020 zijn als volgt:

Cat. 1	5,00	3,00	2,50
Cat. 2	7,45	4,50	3,75
Cat. 3	18,20	11,00	9,10
Cat. 4	25,00	15,00	12,50
Cat. 5	2,50	2,00	1,50

6 Tolvrije dagen

Ieder jaar heeft de Westerscheldetunnel zes tolvrije dagen. Deze dagen zijn onderdeel van een aantal maatregelen die genomen zijn, nadat de motorrijtuigenbelasting in 2012 werd verhoogd.

In 2016 hebben Provinciale Staten de WST via een motie verzocht om een koppeling tussen evenementen en tolvrije dagen te onderzoeken. De directie van de WST heeft gehoor gegeven aan dit verzoek en heeft besloten vanaf 2017 twee van de zes tolvrije dagen te koppelen aan een cultureel evenement, weliswaar onder een aantal voorwaarden:

- op een tolvrije dag moeten zoveel mogelijk Zeeuwse klanten gebruik kunnen maken van een gratis passage door de Westerscheldetunnel. Daarom moeten beide regio's (Noord en Zuid) er voordeel van hebben.
- de tolvrije dag wordt gekoppeld aan een gratis evenement, zodat zowel de tunnel als het evenement gratis zijn.

De twee evenementen die het meest aan de voorwaarden voldoen zijn de Nationale Museumweek en de Open Monumentendag.

Voor 2020 zijn daarmee de volgende tolvrije zaterdagen vastgesteld: 25 januari, 29 februari, 25 april (Nationale Museumweek), 12 September (Open Monumentendag), 31 oktober en 28 november.

7 Movenience

Movenience is een 100% dochteronderneming van de WST, die gespecialiseerd is in betaalservices die aan mobiliteit gerelateerd zijn. Dat wil zeggen: diensten die het klanten makkelijker maken om te betalen voor tol, parkeren in parkeergarages en het opladen van elektrische auto's. Movenience bedient twee soorten klanten. Enerzijds de operators: aanbieders van voertuig gerelateerde diensten, die met één van de betaalmiddelen van Movenience (t-tag, m-tag, b-tag of e-tag) betaald kunnen worden. Anderzijds de abonneementhouders: zij die gebruikmaken van deze betaalmiddelen om af te rekenen bij de aangesloten operators.

De dienstverlening voor de operators richt zich op het uitgeven van betaalmiddelen (t-tag, m-tag b-tag of e-tag), het afwickelen van financiële transacties en het debiteurenbeheer. Hiervoor beschikt Movenience over een eigen klantenservice. Tevens verzorgt Movenience de klantenservice voor de klanten van de WST en de Westerschelde Ferry. Vanaf 1 april 2018 kan er bij de Westerscheldeferry betaald worden met de b-tag, een door Movenience ontwikkeld betaalmiddel. Deze dienstverlening wordt in 2020 gecontinueerd.

Movenience heeft eind 2019 90.650 t-tags in bruikleen gegeven aan ruim 57.000 abonnees. Daarmee worden circa 5 miljoen passages per jaar bij de Westerscheldetunnel afgerekend. Ook kan het parkeergeld in diverse parkeergarages in Vlissingen, Middelburg en Terneuzen betaald worden met de t-tag. Voor een vast bedrag (€ 0,75 per maand) kunnen t-tag abonnees hier gebruik van maken. Daarnaast kan, vanaf 1 april 2018, met de b-tag betaald worden bij de Westerscheldeferry. Met de e-tag kan het opladen van elektrische voertuigen bij openbare laadpunten in Nederland betaald worden.

Begin 2018 is de nieuwe generatie t-tag geïntroduceerd. Deze nieuwe t-tag werkt, net als de huidige t-tag, op basis van infraroodtechnologie. De nieuwe t-tag heeft geen losse batterij, maar een accu, is kleiner, zwart en de aanduidingen op de t-tag zijn langer leesbaar. Het voordeel van het gebruik van dezelfde technologie is dat de randapparatuur op het toplein beide generaties t-tags kan aflezen. Begin 2018 is de nieuwe t-tag geïntroduceerd en werd deze uitgegeven aan nieuwe klanten. In de loop van 2018 bleek dat een klein aantal nieuwe t-tags niet voldeed aan de verwachtingen. Daarom werd aan het eind van 2018 de accu en de transistor in de t-tag vervangen.

In 2019 werd eerst een periode getest met deze verbeterde nieuwe t-tag en vervolgens is begonnen met het fasegewijs omruilen van de t-tags. De verwachting is dat het omruilen vier tot vijf jaar gaat duren.

8 Westerschelde Ferry

Sinds 1 januari 2016 verzorgt Movenience de financiële, personeels- en salarisadministratie en de klantenservice voor de Westerschelde Ferry BV (WSF). Vanaf 1 april 2018 kan er bij de WSF betaald worden met de b-tag, een door Movenience ontwikkeld betaalmiddel. Deze dienstverlening wordt in 2020 gecontinueerd.

Sinds 1 oktober 2018 wordt de directie van de WSF ingehuurd van Movenience (Martin Martens) en de WST (Leo Wolterman). Deze inhuur is tussentijds verlengd en loopt nu tot 31 december 2019.

Op 9 juli is er tussen de WST en de Provincie een intentieverklaring getekend. Besloten is om te onderzoeken of de WST met ingang van 1 januari 2020 de aandelen van de Westerschelde Ferry BV (WSF) van de Provincie over kan nemen. Belangrijke onderzoekspunten zijn de levensverwachting en de onderhoudskosten van de huidige schepen, een solide meerjarenbegroting en het financieel gescheiden houden van de exploitaties van de WST en de WSF.

Aan een gespecialiseerd adviesbureau is opdracht gegeven om de verwachte onderhoudskosten voor de komende 15 jaar in kaart te brengen. Daarbij doet het adviesbureau voor de vitale onderdelen van de schepen o.a. navraag bij leveranciers wat de verwachte levensduur is en of vervanging op termijn van deze onderdelen nog mogelijk is. Op deze wijze kan een reële levensduur van de huidige schepen worden bepaald. Het adviesbureau heeft te kennen gegeven de oorspronkelijke planning niet te gaan halen en verwacht in maart 2020 haar rapportage voor beide schepen op te kunnen leveren.

Het voorgaande betekent dat de voorgenomen datum van overdracht op 1 januari 2020 niet haalbaar is. Naar verwachting zal in het 2e kwartaal van 2020 een voorstel van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten worden gedaan.

9 Financiën

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de financiële doorwerking van het voorgenomen beleid van de WST. De begroting voor 2020 staat centraal met daarnaast de ontwikkelingen in de winst- en verliesrekening en de balans tot en met 2024.

9.1 Winst- en verliesrekening 2020-2024

Bedragen in euro's x €1.000

Tolopbrengsten	32.577	33.304	34.047	34.806	35.608
Exploitatiebijdragen	23.279	23.279	23.279	23.279	23.279
Overige bedrijfsopbrengsten	293	287	293	298	305
Totaal bedrijfsopbrengsten	56.148	56.870	57.619	58.383	59.192
Personeelskosten	4.691	4.708	4.690	4.771	4.868
Uitzendkrachten	725	760	783	807	831
Afschrijvingen	30.267	30.363	30.595	30.626	30.467
Kosten instandhouding	4.979	5.356	5.298	6.665	5.343
Overige bedrijfskosten	3.347	3.420	3.524	3.668	3.732
Totaal bedrijfslasten	44.009	44.607	44.890	46.537	45.241
Bijzondere lasten	-	-	-	-	-
Resultaat deelneming	116	117	128	149	163
Netto resultaat na belastingen	12.255	12.380	12.857	11.995	14.114

9.1.1 Tolopbrengsten

De tolopbrengsten van 2020 zijn gebaseerd op de passages uit de tabel in hoofdstuk 4 en van de tarieven in hoofdstuk 5.

Bedragen in euro's x €1.000

1	personenauto	19.785	20.750	21.188	18.944
2	cat. 1 met aanhanger	1.569	1.655	1.681	1.534
3	vrachtwagens, bussen	1.786	1.975	1.998	1.780
4	cat. 3 met aanhanger	9.824	10.985	11.086	10.227
5	motor	95	105	104	92
	Totalen	33.059	35.470	36.057	32.577

9.1.2 Exploitatiebijdrage

De exploitatiebijdrage van de Provincie is in 2010 afgekocht voor € 540 miljoen. Vanaf 2010 tot en met 2033 valt de exploitatiebijdrage jaarlijks vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening. Aangezien deze vrijval op lineaire wijze geschiedt, gaat het jaarlijks om hetzelfde bedrag (€ 23.278.571), rekening houdend met het einde van de exploitatieperiode op 14 maart 2033.

Bedragen in euro's x €1.000

Exploitatiebijdrage	23.279	23.279	23.279	23.279
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

9.1.3 Overige opbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen in 2020 de doorbelasting van dienstverlening voor Beheer, Onderhoud, Verkeers- en Incidentmanagement voor de Sluisbiltunnel aan de Provincie.

Bedragen in euro's x €1.000

Doorber. Salariskosten Sluisbiltunnel	265	270	276	281
Overige opbrengsten	2	15	64	12
Totaal	267	286	340	293

9.1.4 Personeelskosten

De personeelsformatie stijgt in 2020 met 0,1 fte ten opzichte van de begroting uit 2019. In de volgende tabel is de geraamde personeelsformatie per afdeling weergegeven.

Directie & Secretariaat	2,5	2,4
Tolinning	9,0	9,3
Verkeers- & Incidentmanagement	14,5	14,3
Technisch Beheer & Onderhoud	11,5	11,5
Bedrijfsvoering	7,0	7,1
Communicatie	3,5	3,5
Totaal	48,0	48,1

Bedragen in euro's x €1.000

Personeelskosten	4.405	4.503	4.476	4.691
-------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

9.1.5 Uitzendkrachten

Uitzendkrachten worden hoofdzakelijk ingezet voor het innen van tol en vormen daarmee een flexibele schil die wordt afgestemd op de verkeersdrukke. De formatie daalt in 2020 met 0,2 fte. ten opzichte van de begroting uit 2019.

Tolinning	11,3	11,2
Bedrijfsvoering (ICT)	0,4	0,3
Totaal	11,7	11,5

Bedragen in euro's x €1.000

Uitzendkrachten	675	749	745	725
------------------------	------------	------------	------------	------------

9.1.6 Afschrijvingen

De afschrijvingskosten worden voor het overgrote deel veroorzaakt door de afschrijving van het actief 'Tunnel'. Dit betreft de totale bouwkosten van de Westerscheldetunnel met bijbehorende werken.

Bedragen in euro's x €1.000

Afschrijvingen	28.561	29.195	30.054	30.267
-----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

9.1.7 Kosten instandhouding

De instandhoudingskosten worden voor het grootste deel veroorzaakt door de kosten van het onderhoud aan de Westerscheldetunnel. Hiervoor is in 2013 een twintigjarig contract afgesloten met aannemerscombinatie Westerscheldetunnel Maintenance (WM). De kosten zijn gebaseerd op een onderhoudsplan met jaarlijks deels verschillende activiteiten en als gevolg daarvan jaarlijks wisselende lasten.

Bedragen in euro's x €1.000

Onderhoudscontract	3.801	2.464	2.569	2.674
Energie	601	669	624	637
Overige onderhoudskosten	1.887	1.419	1.626	1.668
Kosten instandhouding	6.289	4.552	4.819	4.979

9.1.8 Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden voor het grootste deel veroorzaakt door de transactiekosten die Movenience in rekening brengt bij de WST. Per t-tagtransactie betaalt de WST in 2020 € 0,25 aan Movenience. Dat bedrag is gebaseerd op een berekening van de bespaarde en vermeden kosten van de WST plus een fiscale opslag. De vergoeding in 2019 was ook € 0,25 per transactie.

Daarnaast zijn hier de kosten voor verzekeringen, informatiesystemen en verschillende algemene kosten opgenomen.

Bedragen in euro's x €1.000

Overige bedrijfskosten	3.577	3.140	3.209	3.347
-------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

9.2 Balans 2020-2024

Bedragen in euro's x €1.000

Materiële vaste activa	351.449	325.632	296.320	266.152	235.844
Deelnemingen	810	927	1.055	1.204	1.367
Vaste activa	352.259	326.559	297.375	267.356	237.211
Vorderingen	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749
Liquide middelen	21.619	24.463	30.515	36.396	45.380
Vlottende activa	23.368	26.212	32.264	38.145	47.129
Totaal activa	375.627	352.771	329.639	305.501	284.340
Gestort en opgevraagd kapitaal	76.140	76.140	76.140	76.140	76.140
Wettelijke reserves	418	418	418	418	418
Onverdeelde winst	12.254	12.380	12.855	11.997	14.114
Eigen vermogen	88.812	88.938	89.413	88.555	90.672
Langlopende schulden	283.936	260.657	237.379	214.100	190.821
Kortlopende schulden	2.879	3.176	2.847	2.846	2.847
Totaal passiva	375.627	352.771	329.639	305.501	284.340

9.2.1 Vaste activa

Deze post bestaat uit de waarde van 'de Westerscheldetunnel', 'Gebouwen' en 'Overige vaste activa'. Het actief 'Westerscheldetunnel' betreft de totale bouwkosten van de Westerscheldetunnel met de toeleidende wegen en de aansluitende werken.

Het afschrijvingspercentage van de tunnel en gebouwen is jaarlijks 3,33% tenzij door dit percentage de boekwaarde op de einddatum van de WST groter is dan € 1. In dat geval wordt afgeschreven tot de einddatum (13 maart 2033). Bij de overige vaste activa worden verschillende afschrijvingstermijnen (variërend van 5% tot 20%) toegepast.

9.2.2 Vlottende activa

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. De WST neemt verplicht deel aan het Schatkistbankieren als Rechtspersoon met een Wettelijke Taak (RWT).

9.2.3 Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de WST bedraagt €90 miljoen, opgebouwd uit twee miljoen (gewone) aandelen met een nominale waarde van €45 per stuk. Hiervan is per 31 december 2013 €76.140.000 geplaatst en volgestort. Alle geplaatste en volgestorte aandelen zijn in handen van de Provincie Zeeland.

De 'Wettelijke reserves' zijn ontstaan naar aanleiding van de invoering van de euro. De aandelen zijn destijds geconverteerd van 100 gulden per stuk naar €45 per stuk. Voor het ontstane verschil is een niet uitkeerbare reserve als bedoeld in artikel 67a, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek gevormd.

In de aandeelhoudersvergadering van 22 november 2017 is het principe om overtollige liquiditeiten tussentijds bij de WST uit te keren aan de aandeelhouder, door het afstempelen van het eigen vermogen, goedgekeurd. Een besluit met daarin een concreet tijdstip en hoogte moet nog genomen worden in de aandeelhoudersvergadering. Het afstempelen is in feite een vervroegde uitkering van het eigen vermogen dat oorspronkelijk in 2033 zou plaatsvinden. De Provincie zal de uitkering gebruiken om de waardering van de aandelen van de WST op de provinciale balans te verminderen.

9.2.4 Langlopende schulden

De Provincie Zeeland heeft haar verplichting met betrekking tot de exploitatiebijdrage in 2010 afgekocht tegen een eenmalige som van €540 miljoen. Vanaf 2010 tot en met 2033 valt de afkoopsom jaarlijks vrij ten gunste van de winst- en verliesrekening. Aangezien deze vrijval op lineaire wijze geschiedt, gaat het jaarlijks om hetzelfde bedrag van €23.278.571.

9.2.5 Kortlopende schulden

In deze post is het in 2020 vrijvallende deel van de vooruit ontvangen exploitatiebijdrage opgenomen.

9.3 Investeringschema 2020-2024

In onderstaande tabel zijn de voorgenomen investeringen in de planperiode geclusterd op basis van de indeling die ook administratief wordt aangenomen. Na de tabel volgt per cluster een korte toelichting, waarin de belangrijkste investeringen worden benoemd.

Bedragen in euro's x 1.000

Tolplein	575	225	245	75	75
Tunnelbesturing	435	-	-	-	-
ICT	550	-	-	-	-
Wegen	2.240	210	985	330	30
Gebouwen	250	-	-	-	-
Totaal	4.050	435	1.230	405	105

Tolplein

De investeringen betreffen reguliere vervangingen van de systemen op het tolplein. In 2020 is een investering voor een nieuw netwerk opgenomen. In 2020 zal ook een investering worden gedaan in het aanbieden van contactloos betalen in de automatische lanen. Hierdoor wordt gelijk voldaan aan de steeds strenger wordende beveiligingseisen op betalingsgebied.

Tunnelbesturing

De opgenomen investeringen in 2020 betreffen het vergroten van de opslagcapaciteit van de CCTV en het ontsluiten van beelden op de beheerlocatie op het tolplein. In 2020 wordt tevens de AMX (het communicatiemiddel voor de operators) op het tolplein vervangen.

ICT

De investering in 2020 betreft de vervanging van de ICT-infrastructuur voor de kantoorautomatisering en een reservering voor de vervanging van de servers van de controlekamer.

Wegen

De investeringen betreffen deels de jaarlijkse reguliere vervanging van het asfalt op het tolplein. Daarnaast is in 2020 een vervanging van de verlichting op de wegen en het tolplein voorzien. Met deze vervanging wordt gelijk gekozen voor een verduurzaming van de verlichting.

In 2020 zal tevens de asfaltering van het weggedeelte tussen de Oostbuis en het tolplein die in 2019 was voorzien worden uitgevoerd.

In 2022 is de vervanging van de vijftien Dynamische Reis Informatie Panelen (DRIP's) voorzien. Het bedrag in 2023 betreft een reservering voor het vervangen van het asfalt op de werkwegen aan beide kanten van de tunnel

Gebouwen

De investering in 2020 betreft een aanpassing van het kantoorgebouw op het Tolplein.

10 Risicoparagraaf

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de risico's die een rol spelen in de bedrijfsvoering van de WST en invloed kunnen hebben op de toekomstige financiële resultaten.

De WST is voor haar inkomsten afhankelijk van ICT-systemen. Hiervoor zijn uitgebreide continuïteitsvoorzieningen aanwezig om een ICT-calamiteit het hoofd te bieden, dan wel het effect daarvan te minimaliseren. De verschillende methoden om risico's te beoordelen en te beheersen zijn in 2016 geïntegreerd in één risicomanagementsysteem. Het risicomanagementsysteem wordt regelmatig geüpdatet. Voor zover er risico's worden benoemd die te maken hebben met het Westerscheldetunnel-complex worden deze getoetst bij de aannemer en worden waar mogelijk en zinvol preventieve maatregelen genomen. Gezien de verwachtingen van de huidige en toekomstige risico's neemt de WST op dit moment geen extra beheersmaatregelen.

Verkeersprognose

In de meerjarenraming wordt tot en met 2028 uitgegaan van een groei van 2,5% bovenop de prognose van 2019. Vanaf 2029 wordt gerekend met een groei van 2,0%. Op korte en middellange termijn hebben de realisatie van het knooppunt De Drie Klauwen en de verdubbeling van de Tractaatweg en de ontwikkeling van het toerisme in Zeeland een positief effect op de verkeersstromen en daarmee ook op het aantal passages bij de WST. Daar staat tegenover dat onzekere economische ontwikkelingen, vergrijzing en krimp van de Zeeuwse bevolking mogelijk in de toekomst een negatieve invloed kunnen hebben op het aantal passages.

Onderhoudsovereenkomst

De aard van het huidige onderhoudscontract, met een looptijd van twintig jaar, betekent dat niet in alle gevallen een beroep worden gedaan op garanties en komen sommige risico's voor rekening van de WST. De WST meent dat met dit verschoven risico in de meerjarenraming voldoende rekening is gehouden.

Operationele risico's

Met de operationele risico's worden de risico's bedoeld die optreden ten aanzien van het exploiteren van de tunnel. Dit omvat risico's ten gevolge van onder meer ongevallen, technische mankementen en rampen die tot stremming van en schade aan de tunnel kunnen leiden. Deze risico's worden regelmatig geëvalueerd.

Voor de Westerscheldetunnel en de Sluiskiltunnel is een verzekering afgesloten met voor iedere tunnel een uitgebreide schadedekking, met een limiet van € 100 miljoen per jaar en een eigen risico van € 50.000 per aanspraak. Daarnaast is een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten met een maximale dekking van € 20 miljoen per jaar en een eigen risico van € 10.000 per aanspraak.

Onvoorzien risico

In 2010 is een overeenkomst gesloten tussen de Provincie en de WST waarbij de afkoop van de exploitatiebijdrage en de uitkering van de aanwezige agioreserve is overeengekomen. In lid 4 van deze overeenkomst is overeengekomen dat de Provincie zorg zal dragen dat de WST altijd aan haar financiële en andere verplichtingen kan voldoen. Dit is niet van toepassing indien er sprake is van buitengewone onvoorzien omstandigheden van zodanige aard dat de Provincie Zeeland daar in redelijkheid niet aan gehouden kan worden.